

Bajha György

A Budapesti Örmény Kisebbségi Önkormányzatok Társulása támogatásaként több mint 30 gyermek örülhetett az értékes díjaknak, melyek minden kategóriában azonosak voltak: az első és második díj különböző méretű, színű és értékű hátizsák, a harmadik díjként tetszetős kosárlabda. A kicsik közül többen a harmadik díjat szerették volna megkapni, annyira tetszettek a színes kosárlabdák.

A 135 gyermek közül a legkisebb 3 éves, a legnagyobb 18 éves volt. Izgultak, síztek, örültek és szívet melengető volt a csillogás a szemükben. Úgy éreztük, ehhez mi is hozzájárultunk; a Zárug név fennmaradásával együtt a magyar-örmények létezésének hírért is magával viszi ez a generáció.

Zárug Orsolya

Segítség, Rubens! – De melyik?

Felhívjuk olvasóink figyelmét, hogy a BÖKÖT illetve az EÖGYKE továbbra is folytatja a szamosújvári templom biztonsági berendezésének költségeire a gyűjtést. Mint már közöltük, a román állam azzal a feltétellel adta át a képet, hogy elhelyezéséről és őrzéséről megfelelően gondoskodnak.

Ez egyebek között korszerű, elektronikus biztonsági berendezés alkalmazását jelenti. Szükség van tehát támogatásunkra, hogy ezt a szamosújváriak képesek legyenek megfizetni.

Az Erdélyi Örmény Gyökerek füzetek januári számában közöltük a szóban forgó képet, Szongott Kristóf Szamosújvár Szab. Kir. város Monográfiája című munkájának harmadik kötetéből, az eredeti, 1901-es kiadás alapján. Abból indultunk ki, hogy a végletekig pontos, nagytudósú Szongott Kristóf - ráadásul helyben, Szamosújvárott működően - jó képet közölt. A szamosújvári ARMENIA időszaki szemle, amely a helybeli Pro-Armenia Alapítvány kiadásában jelenik meg, 2000. január 30-i számában ismerteti a kép ünnepélyes visszatértét... ám 8-9. oldalán első pillantásra is láthatóan más képet közöl "Rubens-kép" aláírással. Abból indulunk ki, hogy akik ott, helyben élnek, jó képet közölnek, ismerik-tudják, milyen is az a kép.

A tanácstalanság elosztatását bárki hozzáértőtől várjuk és örömmel közöljük.

Nyílt levél

dr. Garaguly István elnök Úrnak,
Budavári Örmény Kisebbségi Önkormányzat

Tisztelt Elnök Úr!

A millenniumi év első hónapja végén küldött különös levelét megkaptam és döbbenetemnek, véleményemnek ezúton nyílt levél formájában látom szükségét hangot adni, hogy felhívjam mások figyelmét is az abban rejlő csúsztatásokra (nemes és dicséretes célkitűzések mögé becsempészni tisztességtelen szándékokat, megtévesztve a jóhiszemű embereket).

Levelemet nemcsak személyes indíttatásból írom, hanem az Erdélyi Örmény Gyökerek - Füzetek 1999. augusztusi számának mellékleteként kiküldött és közel félezer aláírt, visszaküldött nyilatkozat felhatalmazása alapján is.

Idézetek az Ön által írott levélből:

"A Budavári Örmény Kisebbségi Önkormányzat szervezésében 2000 szeptemberében meg kívánjuk jelentetni az *örmény szertartás* szerint énekelt és olvasott Szent Liturgia szöveg- és kottaanyagát olyan szerkezetben, amely lehetővé teszi azt, hogy a hívek - legyenek bár örmény, vagy magyar anyanyelvűek - a Szentmise folyamatát nyomon követve az Eukarisztia ünneplésébe minél teljesebben bekapcsolódjanak."

"A könyv megjelentetésével az a célunk, hogy a 2000. Jubileumi Szent Évben a magyarországi örmény (katolikus és apostoli) híveknek legyen jól használható és mindenki által hozzáférhető, az *ősi Szent Liturgiába* való bekapcsolódást mind örmény, mind a magyar anyanyelvűek számára lehetővé tevő énekes misekönyve..."

"A kifejezetten hívek használatára szánt misekönyv Poghosz Kondjanian C.M. Vind, a Bécsi Mechitaristák Generális Apátjának intenciói alapján és jóváhagyásával, P. Vahan Hovagimian és P. Leszkovszky Pál atyák segítő közreműködésével az *Orlay utcai Örmény Templom* kórusa által jelenleg is használt, dr. *Guzsik Tamás* által szerkesztett "Örmény-Magyar Misekönyv és Énektár" anyagának és szerkesztési szempontjainak felhasználásával készül. " (az idézetekben lévő kiemelések tőlem - Dr. I.S.)

A nyílt levél külső olvasóinak tisztánlátása érdekében tudni kell, hogy a világon több örmény egyház létezik, az "örmény" jelző a vallás, a liturgia, a szertartások vonatkozásában csak mint gyűjtő fogalom létezik. A konkrét egyházakat (apostoli, katolikus, stb.) megkülönböztető jelzőket a pontos megnevezéshez használni kell. Az időrendi sorrendből következően az "ősi" jelző az apostolit illeti meg, hiszen ebből kiszakadva, később keletkezett a katolikus.

Megdöbbsent, hogy mindazok után, amit a hazai örmény szertartású, római katolikus örmény hívek ellen az elmúlt időben elkövettek, még mindig nem elég.

Mindenkinek lelkiismereti ügye, "levetközni" vallását és más vallást választani, illetve kreálni egy új vallást.

A HIT nem tréfa. Ön, tisztelt Elnök Úr, 1998. nyarán - eléggé érdekes módon - alapítója és egyházközségi tanácsának aljegyzője lett egy új egyháznak (Magyarországi Örmény Egyház), amelynek hitelvei, rítusa nem ismertek. Annyi egyértelmű, hogy az új egyház nem tartozik a katolikus egyház sorába, mert a Katolikus Egyháztól elhatárolta magát. Eddig Ön - tudomásom szerint - katolikus volt, azóta nem tudom, minek kell neveznem.

Vélhetően Ön egy, a maga útján járó, kialakulóban lévő, önmagát kereső örmény egyháznak a tagja, amelynek - ismétlem - még nem ismertek rítusai, énekei, hitelvei.

Ha szó szerint veszem az Ön elnevezésre vonatkozó elméletét, akkor azt kell feltételeznem, hogy Ön "örmény" vallású. (Örmény Egyház)

A nem útkereső örmények hazánkban majd 100 %-ban katolikusok immár 300 éve, akiknek ősei adományából és Kádár Dániel apátplébános gyűjtéséből épült fel az Orlay utcai Budapesti Örmény Katolikus Templom és Lelkészség. Nem Örmény Templom, ahogy írja levelében, hanem Örmény Katolikus Templom. És a szentmise - ahogy a régi V. ker. Semmelweis u. 9. szám alatti templomunkban is - örmény szertartás szerinti római katolikus. A misét nagyrészt magyar nyelven celebrálta Kádár Atya, hiszen a hívek ezt szokták meg, ezt értették és szerették.

Ön, a levelében írtak szerint a "magyarországi (katolikus és apostoli) hívek közösségének" kíván énekes misekönyvet kiadatni, hogy közösen együtt imádkozva ünnepelhessük meg az örmény kereszténység 1700 éves jubileumát.

Nagyon szép törekvés. De így, hogy az *Ősi Szent Liturgia* címszó alatt (ami pontos

olvasatban az apostolit jelenti) összeállítanak egy misekönyvet, ezáltal burkoltan hivatalossá teszi a katolikus hívek számára az apostoli rítust. Ezzel nem csinál mást, mint súlyosan megsérti a katolikus hazai örménység vallásszabadságát és félrevezeti a gyanútlan embereket. Vélelmezésemet az is alátámasztja, hogy a misekönyvet dr. Guzsik Tamás anyagából és szerkesztési szempontjainak felhasználásával kívánja megjelentetni, aki szintén elhagyta katolikus vallását és az új egyház alapítója lett.

Ismét hangsúlyozom, a Magyarországi Örmény Egyház létrehozása belügyük. Hazánkban vallásszabadság van. De ahhoz nincs joguk, hogy a katolikus templomunkat elfoglalják, katolikus szertartásunkat megváltoztassák.

Dicséretes lenne, ha Ön és egyházalapító társai - akik nagy százalékban még csak nem is örmények - kialakítanák hitelveiket, a közös hitelveik szerinti szertartást és azt saját anyagi felajánlásaik eredményeként misekönyvben is kiadhatják.

Amennyiben ehhez támogatást kérnek, katolikus keresztény testvéreiktől, akkor ezt nyíltan közölnék.

Csak öntsünk tiszta vizet a pohárba.

Ami pedig az örmény kereszténység 1700 éves jubileumának ünneplését illeti, szintén nem szabad összekeverni a fogalmakat.

Mi, hazai örmény gyökerű katolikusok ugyanúgy büszkék vagyunk őseinkre, kereszténységükre és méltóképpen meg fogjuk ünnepelni azt, mint ahogyan minden évben konferenciát szervezünk és tartunk egyházi témakörben. (Nem kizárt, hogy mi is kiadjuk katolikus misekönyvünket.)

A katolikusok a saját szertartásuk szerint akarják megünnepelni az 1700 éves évfordulót, - saját templomukban - mint ahogy Önök a saját - egyelőre általam ismeretlen rítusuk szerint az ismeretlen imaházukban.

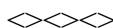
A Szent Év véleményünk szerint nem azt jelenti, hogy Jereván elfoglalja Rómát vagy fordítva és kialakul egy vallás. A Szent Év csak közeledést és békességesebb egymás melletti hitélet gyakorlást jelent.

Zavaros a feltehetőleg körlevélként kiküldött levelében említett "Örmény-Magyar Misekönyv és Énektár" közreműködőinek sora is. Ön olyan személyeket említ meg, akik közül mind a bécsi mechitarista főapát úr, mind a kinevezett plébános úr kifejezetten elhatárolódtak ezen új egyháztól és ezt a hazai katolikus egyház tudomására is hozták. Nevük ilyenén felhasználása mások megtévesztését szolgálja.

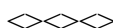
A magam részéről tiltakozásomat fejezem ki ezen félrevezető eljárás ellen, amely alkalmas arra, hogy jóhiszemű embereket megtéveszsen, ugyanúgy, mint a Magyarországi Örmény Egyház felhívása a jövedelemadó 1 %-ának felajánlására. Önöknek nincs joga a hazai "egész örmény közösségünk" érdekeire hivatkozni, csupán egy kis létszámú, számunkra ismeretlen céllal és hitelvek szerint, nagyrészt nem örmény származásúakból alakult csoport érdekében.

Bp. 2000. febr. 7.

dr. Issekutz Sarolta

Lapzárta után értesültünk, hogy az Ararát c. lap 2000. január 31-i dátummal megjelent számában igaztalan, csúnya támadást intézett Szongoth Gábor ellen, a Fővárosi Örmény Klub 1999. december 16-i estjével kapcsolatban. A kérdésre következő számunkban visszatérünk.

Az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület folytatja az adományok gyűjtését az erdélyi magyarörmény közösségek részére. Megköszönjük az eddig hozzánk eljuttatott